

Съдържание

УВОД	9
------------	---

Първа глава

НАЦИОНАЛНИ КУЛТУРНИ ОСОБЕНОСТИ И ДЕТСКО РАЗВИТИЕ	13
---	-----------

1. Влияние на средата върху развитието на индивида според теорията на екологичните системи	13
1.1. Емоционално развитие на детето в микросистемата	16
1.2. Когнитивно развитие на детето в микро- и мезосистемата	17
1.3. Поведенческо развитие на детето	17
1.4. Влияние на обществото върху детското развитие	18
1.5. Глобално въздействие върху макросистемата	19
2. Националният характер като основа на националните културни особености	19
3. Културата като ключово понятие във възпитанието и социализацията на децата в предучилищна възраст	32
3.1. Функции на културата	45
3.1.1. Култура и постижения	45
3.2. Етнопедагогиката като наука за културните особености във възпитанието	46
4. Традициите и стереотипите в контекста на възпитанието	48

Втора глава

МОДЕЛИ НА ВЪЗПИТАНИЕ В КОНТЕКСТА НА КУЛТУРНИТЕ ОСОБЕНОСТИ НА НАЦИЯТА	54
---	-----------

1. Модели на семейно възпитание и културни особености	54
2. Концептуални модели на семейно възпитание	57
2.1. Концепция за бидименсионалните психо-социални модели	57
2.2. Концепция за структурните модели	60
2.3. Концепция за интеракционистките модели	61
3. Модели на възпитание и родителски стилове	62
3.1. Теорията за самодетерминацията в контекста на родителските стилове	74
4. Възпитателни модели в процеса на педагогическо взаимодействие в детската градина	74
5. Съвременни тенденции в семейното възпитание	76
5.1. Особенности на съвременното общество, влияещи върху семейното възпитание	76
5.2. Съвременни родителски стилове	80
6. Влияние на семейната структура върху възпитанието	85
6.1. Ролята на майката и ролята на бащата във възпитанието	88
6.1.1. Влияние на социалните и културните фактори на средата върху личностните характеристики на майката	89

7. Връзката родител–дете и родителските очаквания в крос-културните изследвания	92
7.1. Родителска реакция на негативни детски постъпки в зависимост от културните особености на нацията	93
7.2. Родителска реакция на негативни детски емоции в зависимост от културните особености на нацията	94
7.3. Различия във въздействието на един и същ родителски стил в зависимост от културните особености на нацията	95
8. Други фактори, определящи възпитателните модели и усвоения родителски стил	96
9. Особенности на психо-социалното развитие на детето от предучилищна възраст в условията на съвременната социална реалност	98
9.1. Особенности в развитието на съвременните деца	100

Трета глава

СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ МЕЖДУ МОДЕЛИТЕ НА ВЪЗПИТАНИЕ В БЪЛГАРИЯ И ГЕРМАНИЯ

1. Културно-исторически аспекти на моделите на възпитание в България и Германия	103
1.1. Културно-исторически аспекти на семейните модели на възпитание в България	103
1.2. Културно-исторически аспекти на семейните модели на възпитание в Германия	111
1.2.1. Промяна във възпитателните цели в обществото и между поколенията в Германия	115
1.2.2. Родителски индекс	116
2. Културни различия между България и Германия като основополагащ фактор за различията в моделите на възпитание	117
2.1. Измерване на межкултурните различия между България и Германия според теорията на Хеерт Хофстеде	117
2.2. Други теории, свързани с националните особености в контекста на възпитанието	127
2.2.1. Теория за авторитарната личност	127
2.2.2. Културни различия според теорията на Тромпенаарс и Хемпдън–Търнър	129
3. Културно-исторически и съвременни аспекти на предучилищното образование в България и Германия	130
3.1. Културно-исторически аспекти на предучилищното образование в България	130
3.2. Културно-исторически аспекти на предучилищното образование в Германия	131
4. Съвременни аспекти на предучилищното образование в България и Германия	132

4.1. Значение на некогнитивните компетентности за когнитивните умения и за хармонично развитие на личността в периода на предучилищното детство	139
5. Анализ на често използвани от родителите фрази в българския и немския език	141
6. Анализ на пословици и поговорки в българския и немския език	146

Четвърта глава

ИЗСЛЕДВАНЕ НА РОДИТЕЛСКИТЕ СТИЛОВЕ В БЪЛГАРСКИ КОНТЕКСТ	153
1. Цел, обект, предмет, задачи и методи на изследването	153
2. Хипотези на изследването	154
3. Критерии и показатели	154
4. Въпросник за измерване на родителски стил	157
4.1. Изследвани лица	163
5. Анализ на резултатите от изследването на родителските стилове и дименсии	163
5.1. Влияние на демографските показатели върху родителския стил	167
5.1.1. Полова принадлежност	167
5.1.2. Възрастова група	170
5.1.3. Семейно положение	173
5.1.4. Степен на завършено образование	176
5.1.5. Месторождение	180
5.1.6. Местожителство	185
5.1.7. Брой на децата в семейството	189
5.1.8. Пол на детето	193
5.1.9. Възраст на детето	197
6. Обобщени резултати от проведеното проучване на родителските стилове и дименсии	200
ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ИЗВОДИ	202
Библиография	209
Приложение	229